

SJUK- OCH OLYCKSFALLS- FÖRSÄKRING

*Försäkringsvillkor
januari 2019*

Läs det här försäkringsvillkoret tillsammans med ditt försäkringsbrev,
så ser du vad som gäller vid en eventuell skada.

Ring oss gärna på

0771-655 655

eller besök if.se

SJUK- OCH OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING

Försäkringsvillkor januari 2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

VIKTIG INFORMATION	3	7. SÄRSKILT OM LIVSSITUATION ELLER YRKE	5
1. VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	4	7.1 Premie	5
2. VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4	7.2 Förändring av livssituation eller yrke	5
3. NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4	8. DIAGNOSKRITERIER	5
4. VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	4	9. SJÄLVRISK	8
4.1 Försäkrade händelser	4	10. ÅTGÄRDER VID ANSPRÅK PÅ ERSÄTTNING	8
4.2 Försäkringsbelopp	4	11. TIDPUNKT FÖR UTBETALNING OCH RÄNTEBESTÄMMELSER	8
4.3 Värdesäkring	4	12. ALLMÄNNA VILLKOR	8
4.4 Försäkringsersättning	4	12.1 Allmänna bestämmelser	8
4.5 Fortsatt försäkring utan ny hälsoprövning	4	12.2 Försäkringstiden	8
5. VAD FÖRSÄKRINGEN INTE GÄLLER FÖR	4	12.3 Ändring av premie eller andra villkor	8
5.1 Krig, krigsliknande händelser eller vistelse i farliga områden	4	12.4 Betalning av premie	9
5.2 Sanktion	5	12.5 Preskription	9
5.3 Atomsador	5	12.6 Skaderegistrering	9
5.4 Brottslig handling	5	12.7 Personuppgifter	9
5.5 Våldsamma aktiviteter	5	13. BEGREPPSFÖRKLARINGAR	9
5.6 Sport och idrott	5	14. OM DU TYCKER ATT VI HANDLAT FEL I ETT ÄRENDE	10
6. FRAMKALLANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL OCH SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	5		

Viktig information

Här kan du läsa en kort sammanfattning av försäkringens omfattning, vilka viktiga begränsningar som finns samt var i villkoret du kan hitta ytterligare information.

FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING

Din försäkring ger dig ett skydd vid sjukdom och olycksfall. Vad som menas med olycksfall eller sjukdom framgår av p 13 Begreppsförklaringar. Skyddet i försäkringen omfattar medicinsk invaliditet vid olycksfall och för de sjukdomar som är uppräknade i p. 4.1 A.

Vissa namngivna sjukdomar ger dig även rätt till en snabb kontantutbetalning på 50 000 kr (så kallad ekonomisk första hjälp). Vid övernattning på sjukhus lämnar försäkringen en dag ersättning i upp till 365 dagar. Ersättningsmomenten tandskada, rese- och behandlingskostnader samt dödsfall lämnar ersättning om skadan eller dödsfallet är orsakat av ett olycksfall, men inte om skadan eller dödsfallet är orsakat av en sjukdom. Vid tandskador och rese- och behandlingskostnader gäller en självrisk på 1 000 kr.

Försäkringen ger även ersättning för ekonomisk invaliditet vid olycksfall och för de sjukdomar som är uppräknade i 4.1 H. Om ekonomisk invaliditet ingår i din försäkring framgår detta av ditt försäkringsbrev.

Exempel på sjukdomar som omfattas av skyddet för medicinsk och ekonomisk invaliditet är cancer, hjärt- och hjärninfarkt och MS. I villkoren hittar du en komplett lista över alla de sjukdomar och olycksfall som omfattas av skyddet för medicinsk invaliditet, ekonomisk invaliditet samt ekonomisk första hjälp (täckningsschemat, p 4.1 A, 4.1 H och 4.1 E). I begreppsförklaringar (p 13) hittar du också en förklaring av vad som menas med olycksfall och sjukdom i försäkringen.

I ditt försäkringsbrev hittar du information om vilket försäkringsbelopp du har valt för försäkringen. Graden av medicinsk eller ekonomisk invaliditet avgör hur stor andel av försäkringsbeloppet som du får i ersättning vid en skada. Försäkringsbeloppet för ekonomisk invaliditet trappas ned med början vid 50 års ålder. Aktuellt försäkringsbelopp framgår dock alltid av ditt försäkringsbrev. För information om ersättningsnivåerna för det övriga skyddet i försäkringen hänvisas till villkorets täckningsschema i p 4.1.

FÖRÄNDRINGAR I DIN LIVSSITUATION ELLER YRKE

Det är mycket viktigt att du meddelar förändringar i din livssituation eller yrke. Priset och försäkringsskyddets omfattning påverkas av din nuvarande sysselsättning, därför är det viktigt att du meddelar If så fort det sker en förändring.

BEGRÄNSNINGAR I FÖRSÄKRINGEN

Här följer en sammanfattning av de viktigaste begränsningarna i försäkringen.

Försäkringen betalar inte ersättning för medicinsk invaliditet som orsakas av kroppsfel där symtomen visat sig före olycksfallet, eller sådan funktionsnedsättning som redan fanns när olycksfallet inträffade. Du kan inte heller få ersättning för medicinsk invaliditet för följer av ett olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller handikapp du hade när skadan inträffade.

Försäkringen omfattar inte heller olyckor som inträffar i samband med deltagande i sport och idrott om ersättning utgår med mer än ett prisbasbelopp per år. Olycksfall som är typiska för vissa sporter och idrotter omfattas inte heller. Exempel på sådana är kampsport, fallskärmshoppning och bergsklättring. Mer information om vilka sporter och idrotter som är undantagna hittar du i villkoren under p 5.6.

I vissa andra speciella situationer gäller inte heller försäkringen. Det är i händelse av krig, krigsliknande tillstånd, vistelse i farliga områden eller vid atomskada, för olycksfall i samband med att du utför eller medverkar till en brottslig handling som kan leda till fängelse eller om du utför eller medverkar i våldsamma aktiviteter. Försäkringsersättningen kan också sättas ned om skadan inträffar på grund av påverkan av alkohol, droger eller läkemedel. Mer information om detta finner du under p 5 och p 6 i villkoret.

Tänk på att försäkringen endast gäller under ett år utanför Norden och att försäkringen då inte ersätter kostnader för tandskada samt rese- och behandlingskostnader. Ta alltid kontakt med If om du planerar en utlandsvistelse under mer än ett år.

UPPSÄGNING AV FÖRSÄKRINGEN

Vi på If kan säga upp försäkringen vid försenad betalning samt i samband med den årliga förnyelsen av försäkringen. Vi förbehåller oss också rätten att säga upp försäkringen under löpande försäkringstid i de fall där det är nödvändigt med hänsyn till förändringar i din livssituation eller yrke, om du bosätter dig utomlands eller vid deltagande i väpnad konflikt i främmande land. Som kund har du rätt att säga upp din försäkring när som helst under försäkringstiden.

ENKELT ATT BETALA

Du väljer själv det betalningssätt och det intervall som passar dig bäst; helår, halvår eller månadsvis. Vid val av betalning med faktura tillkommer en fakturaavgift med 25 kr per faktura. Ingen fakturaavgift tillkommer när du betalar med e-faktura till din Internetbank eller via Autogiro.

1. VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för dig som i försäkringsbrevet anges som försäkrad och som är bosatt i Sverige. Med bosatt i Sverige menar vi att du har din egentliga hemvist och är folkbokförd i Sverige. Ersättning vid dödsfall betalas till dödsboet. Om du har en livssituation eller ett yrke som anges i p 7.1.3 kan du aldrig omfattas av försäkringen.

När vi i fortsättningen skriver "du", "dig" och "din" avser vi den person som försäkringen gäller för.

2. VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller dygnet runt i hela världen med följande begränsningar:

- Vid vistelse utanför Norden ersätter försäkringen inte kostnader för tandskada samt rese- och behandlingskostnader.
- Vid tillfällig vistelse utanför Norden gäller försäkringen i högst 12 månader. Vistelse utanför Norden anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt. If kan i vissa fall lämna godkännande för vistelse utanför Norden längre än 12 månader, kontakta If för besked.
- Om avsikten är att du ska vistas utomlands i mer än 12 månader eller om du utvandrar från Sverige upphör försäkringen att gälla per det datum du flyttar från Sverige.

Om du byter hemvist till Danmark, Finland eller Norge kan du i vissa fall fortsätta din försäkring i det nya landet, kontakta If för besked.

3. NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller dygnet runt och från den tid som anges i försäkringsbrevet. Ifs ansvar börjar dagen efter den dag du ansökte om försäkring under förutsättning att försäkring meddelas på normala villkor eller på sådana särskilda villkor som har angetts i ansökan om försäkringen. Ska försäkringen börja gälla senare gäller Ifs ansvar först från denna tidpunkt.

4. VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

4.1 FÖRSÄKRADE HÄNDELSER

Försäkringen gäller för sjukdom och olycksfall som visat sig respektive inträffat under försäkringstiden. Vad som utgör sjukdom eller olycksfall beskrivs i p 13. Vad ersättning betalas för framgår av Täckningsschemat.

Det framgår av ditt försäkringsbrev om du omfattas av ekonomisk invaliditet samt vilken omfattning din försäkring har i övrigt.

4.2 FÖRSÄKRINGSBELOPP

De försäkringsbelopp och den premie som ska gälla till nästa årsförfallodag bestäms vid försäkringens tecknande och därefter varje år på försäkringens årsförfallodag, utifrån uppgifter i försäkringsbrevet och den premietariff som tillämpas då.

Med början på årsförfallodagen på eller närmast efter din 50-årsdag avtrappas försäkringsbeloppet för ekonomisk invaliditet med 10% per år jämfört med det försäkringsbelopp som gällt året innan.

Utbetalning för medicinsk- och ekonomisk invaliditet är baserad på det försäkringsbelopp som gällde den dag sjukdomen visade sig eller olycksfallet inträffade. Vid beräk-

ning av försäkringsbeloppets värde i kronor används det värde som anpassats enligt punkt 4.3 det försäkringsår då If utbetalar ersättningsbeloppet.

4.3 VÄRDESÄKRING

Försäkringsbeloppen för medicinsk invaliditet, ekonomisk invaliditet och dödsfall ändras vid varje årsförfallodag motsvarande förändringen av prisbasbeloppet sedan januari föregående år. Sådan ändring sker också efter skadedagen fram till dagen då If betalar ersättning.

4.4 FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

Rätt till ersättning för medicinsk invaliditet uppkommer när tillståndet är stationärt och inte livshotande. Rätten till ersättning inträder i regel tidigast 12 månader efter att sjukdomen visade sig eller olycksfallet inträffade. Fastställelsen kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt.

Kan den definitiva medicinska invaliditetsgraden inte fastställas när rätt till invaliditetsersättning uppkommer men viss medicinsk invaliditet är säkerställd, utbetalas förskott på begäran av dig.

Rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet bedöms i förhållande till arbetsförmågan när sjukdomen visade sig eller olycksfallet inträffade.

Nedsättningen av arbetsförmågan ska av If bedömas vara för framtiden bestående. Bestämningen sker med hänsyn till din förmåga att utföra ditt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar dina krafter och färdigheter och som rimligen kan begäras av dig med hänsyn till din ålder, tidigare utbildning och verksamhet, omskolning eller liknande åtgärd samt bosättningsförhållande. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när möjligheterna till arbete i annat yrke prövats. Samtliga möjligheter till rehabilitering ska också vara utredda.

4.5 FORTSATT FÖRSÄKRING UTAN NY HÄLSOPRÖVNING

När försäkringen upphör på årsförfallodagen på eller närmast efter din 55-årsdag övergår den till Vuxenförsäkring 50+, om inte annat anges i försäkringsbrevet, utan förnyad hälsoprövning.

5. VAD FÖRSÄKRINGEN INTE GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller inte för det som undantas i Täckningsschemat.

Försäkringen gäller inte för följder av olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller handikapp du hade när skadan inträffade eller som tillstött senare.

Försäkringen gäller heller inte i följande speciella situationer:

5.1 KRIG, KRIGSLIKNANDE HÄNDELSER ELLER VISTELSE I FARLIGA OMRÅDEN

Olycksfall orsakat av krig, krigsliknande händelse eller som inträffar i land eller område dit UD allmänt på grund av säkerhetsläget avråder från att resa. Har olycksfall genom krig, krigsliknande händelse utanför Sverige eller i land eller område dit UD allmänt avråder från att resa gäller dock försäkringen om olycksfallet inträffat inom 30 dagar från oroligheternas utbrott och om du vistades i det drabbade området vid utbrottet. En förutsättning är att du inte deltagit i händelserna eller tagit befattning med dem som rapportör eller dylikt.

5.2 SANKTION

Skada eller utbetalning av någon förmån i den utsträckning villkoret för sådant skydd, betalning av sådan skada eller villkor för sådan förmån skulle exponera If för någon sanktion, förbud eller inskränkning under en resolution från FN eller handels- eller ekonomiska sanktioner, lagar eller föreskrifter från EU, Storbritannien, Nordirland eller USA.

5.3 ATOMSKADOR

Sjukdom eller olycksfall som direkt eller indirekt orsakas av atomkärnprocess.

5.4 BROTTSLIG HANDLING

Olycksfall som orsakas av att du utför eller medverkar till brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till fängelse.

5.5 VÅLDSAMMA AKTIVITETER

Olycksfall som orsakas av att du utför eller medverkar i terrorverksamhet, upplopp, gänguppställningar, huliganism eller liknande våldsamma aktiviteter.

5.6 SPORT OCH IDROTT

- Olycksfall som inträffar vid, och som orsakas av en risk som är typisk för
  - deltagande i kampsport med kroppskontakt
  - ballongfärd, fallskärmsbrottning, glid- eller skärmflygning, flygning med mikro- och ultralätta flygplan och andra liknande luftsportsaktiviteter
  - fridykning på större djup än 10 meter och all dykning med tuber
  - bergsklättring, bungee jump, offpiståkning samt alla aktiviteter som kan betraktas som extrem- eller ultrasport
  - all bankörning, tävling eller organiserad träning med motorfordon eller motorfarkost.
- Olycksfall som inträffar vid deltagande i sport och idrott om du fått ersättning eller sponsring med ett belopp som överstiger ett prisbasbelopp per år.

6. FRAMKALLANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL OCH SÄKERHETS FÖRESKRIFTER

Om du

- med uppsåt framkallar ett försäkringsfall får du ingen ersättning
- med grov vårdslöshet framkallar ett försäkringsfall kan ersättning utebli eller minskas med ett särskilt avdrag efter vad som är skäligt med hänsyn till din vårdslöshet och omständigheterna i övrigt
- handlar eller underlåter att handla på ett sätt som medför betydande risk för skada och därigenom framkallar ett försäkringsfall, kan ersättning utebli eller minskas med ett särskilt avdrag efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna, om du insåg eller borde ha insett att handlandet eller underlåtenheten att handla innebar betydande risk för skada.

Faktorer som kan ha särskild betydelse vid denna bedömning är om du i samband med försäkringsfallet använder alkohol, annat berusningsmedel eller läkemedel på sådant sätt att det påverkar ditt handlande.

7. SÄRSKILT OM LIVSSITUATION ELLER YRKE

7.1 PREMIE

Premien för din försäkring är beroende av din livssituation eller ditt yrke. Följande kategorier indelas gällande

7.1.1 LÅG RISK

Exempel på livssituationer eller yrken med låg risk är barn, ungdom under utbildning eller värnpliktstjänstgöring och icke-yrkesverksamma pensionärer, kontorsarbete, arbete inom vård och omsorg, hantverk med liten grad av fysisk aktivitet och med liten grad av användande av redskap och maskiner.

7.1.2 NORMAL RISK

Exempel på livssituationer eller yrken med normal risk är yrken som utövas på hög höjd (stegar, ställningar, kranar och liknande), med hjälp av maskiner och produktionsutrustning, vid befattning med kemiska medel samt yrken inom lant- och skogsbruk, transportverksamhet och väktarverksamhet.

7.1.3 HÖG RISK

Livssituationer eller yrken med hög risk är

- dykare
- fiskare
- all verksamhet offshore
- tjänstgöring ombord på militära fordon, militära sjö- och flygfarkoster
- yrkesmässig provflygning
- produktionsarbete i stenbrott, sand- och grustag
- all verksamhet knuten till framställning, lagring och transport av explosiva eller frätande ämnen
- stuntman eller luftakrobat.

Om du har sådan livssituation eller sådant yrke kan du aldrig omfattas av försäkringen.

7.2 FÖRÄNDRING AV LIVSSITUATION ELLER YRKE

Du måste omedelbart anmäla till If om du ändrar yrke. Om du inte gör det kan ersättningen vid skada minska med ett särskilt avdrag. Hur stort avdraget blir beror på omständigheterna.

8. DIAGNOSKRITERIER

Enligt villkoren p 4.1F (Händelseförsäkring) och p 4.1E (Ekonomisk första hjälp) lämnas ersättning för vissa händelser, sjukdomar och operationer. För att du ska ha rätt till ersättning ska följande vara uppfyllt.

MALIGN TUMÖR

Elakartad tumör bekräftad genom vävnadsprov. Omfattar också blodcancer, elakartad tumör i lymfatisk vävnad (malignt lymfom) och elakartad födelsemärkestumör (malignt melanom).

Vanlig hudcancer, tumörer som är histologiskt beskrivna som förstadiet till cancer (premalignt) eller som bara visar tidiga elakartade förändringar samt tumörer som inte sprider sig från den ursprungliga tumören (cancer in situ) omfattas inte.

Diagnosen ska också överensstämma med diagnoskoderna C00–C43, C45–C97.

BENIGN HJÄRNTUMÖR

Intrakraniell tumör som kräver operation. Diagnosen ska vara verifierad av specialist i neurologi eller neurokirurgi anlitad av If.

Diagnosen ska också överensstämma med diagnoskoderna D32.0, D33.0–D33.3, D35.2, D35.3.

4.1 TÄCKNINGSSCHEMA

	A. Medicinsk invaliditet (bestående skada)	B. Tandskada	C. Rese- och behandlingskostnader
FÖRSÄKRINGEN BETALAR	<p>4A1. invaliditetsersättning vid</p> <ul style="list-style-type: none"> – olycksfall – malign tumör (C00–C43, C45–C97)* – benign hjärntumör (D32.0, D33.0–D33.3, D35.2, D35.3)* – schizofreni (F20)* – motorneuronsjukdom (G12.2)* – Parkinsons sjukdom (G20)* – Alzheimers sjukdom (G30.0, G30.8, G30.9)* – multipel skleros (G35)* – epilepsi (G40)* – hjärtinfarkt (I21–I23)* – hjärnblödning, hjärninfarkt (I60–I63)* – aortaaneurysm (I71)* – Crohns sjukdom (K50)* – ulcerös kolit (K51)* – reumatoid artrit (M05, M06)* – njursvikt (N17–N19)* <p>som leder till medicinsk invaliditet.</p> <p>4A2. Följdtillstånd</p> <p>Ersättning betalas även för:</p> <ul style="list-style-type: none"> – synnedsättning – hörselnedsättning – ryggmärgsskada (gäller inte till följd av diskbråck) – amputation – transplantation (hjärta, lever, njure, lunga, benmärg) – hjärtoperation <p>om de är ett följdtilstånd av en annan sjukdom än de som nämns i 4A1, och som leder till medicinsk invaliditet. Grundsjukdomen ersätts inte.</p> <p>*) Diagnoskod enligt ICD-10.</p>	<p>kostnad för tandbehandling vid olycksfall.</p> <p>Om det redan vid skadetillfället förelåg ett tandbehandlingsbehov vad avser de skadade tänderna lämnas endast ersättning för merkostnader som olycksfallet har medfört.</p> <p>Med tandskada menas även skada på tandprotes som var på plats i munnen när den skadades.</p> <p>Behandling ska utföras av tandläkare ansluten till Försäkringskassan i Sverige eller motsvarande i annat nordiskt land.</p> <p>Behandling utanför Sverige men inom Norden ersätts endast om olycksfallet inträffat där.</p> <p>Behandling och arvode ska i förväg godkännas av If. Nödvändig akutbehandling ersätts dock utan att If först lämnat godkännande.</p>	<p>av olycksfall orsakad kostnad för</p> <ul style="list-style-type: none"> – läkarbesök – medicin föreskriven av läkare – egenavgift för behandling och rehab inom offentlig vård – nödvändiga resor för vård och behandling (taxi ersätts endast vid akutbesöket, vid återbesök hos läkare ersätts endast egenavgift för beviljad sjukresa med taxi) – fördyrade resor till/från arbete/skola under den akuta läkningstiden – tillfälliga hjälpmedel under akuttid som läkare föreskriver för skadans läkning. <p>Kostnad ersätts bara om den uppkommit inom offentlig vård eller hos vårdgivare som har avtal med sjukvårdshuvudman eller motsvarande i annat nordiskt land.</p>
FÖRSÄKRINGEN BETALAR INTE	<p>Invaliditetsersättning för</p> <ul style="list-style-type: none"> – försämring av funktionsförmågan som uppkommit då försäkringen inte längre är i kraft. – sjukdom, kroppsfel eller följd av sådana tillstånd där symtomen visat sig före försäkringens begynnelse – sådan funktionsnedsättning som redan fanns när sjukdomen eller olycksfallet inträffade – följer av olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller handikapp du hade när skadan inträffade eller som tillstött senare – försämring av funktionsförmågan som uppkommit senare än 10 år efter olycksfallet – ärr eller annan kosmetisk defekt som understiger 1000 kr – olycksfall eller sjukdom om du avlider innan rätt till invaliditetsersättning inträtt – olycksfall eller sjukdom som inom tre år från olycksfallstillfället eller då sjukdomen inträffade inte medfört någon mätbar invaliditet – mer än 100 % invaliditet för ett och samma olycksfall eller sjukdom. 	<ul style="list-style-type: none"> – ersättning för kostnader som överstiger kostnaden för motsvarande behandling i Sverige – kostnader för behandling som sker senare än fem år efter olycksfallet – kostnad som kan ersättas enligt lag, avtal, konvention eller författning – skada vid bitning eller tuggning. 	<ul style="list-style-type: none"> – kostnader som uppkommit utanför Norden – ersättning för kostnader som överstiger kostnaden för motsvarande behandling i Sverige – kostnad som kan ersättas enligt lag, avtal, konvention eller författning – kostnader som uppkommer senare än tre år efter olyckstillfället – kostnader som uppkommer efter att den medicinska invaliditeten fastställts.
ERSÄTTNING	<p>Ersättning lämnas med så stor del av försäkringsbeloppet som motsvarar den medicinska invaliditetsgraden. Kan funktionsförmågan förbättras genom användning av protes, bestäms invaliditetsgraden med beaktande även av protesfunktionen.</p> <p>Om du avlider när rätt till invaliditetsersättning inträtt lämnas ersättning för den medicinska invaliditet som skadan eller sjukdomen mest sannolikt skulle ha graderats till.</p> <p>Uppgår den medicinska invaliditetsgraden till 30 % eller mer för ett och samma olycksfall eller sjukdom betalas dubbel ersättning.</p>	<p>Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga behandlingskostnader. Bedömning av skälig kostnad görs utifrån referenspriser i det statliga tandvårdsstödet.</p> <p>Högsta ersättning enligt 4.1 B och 4.1 C sammanlagt är 5 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet.</p> <p>Om tandbehandling måste skjutas upp för att du är så ung att tänderna inte är färdigutvecklade ersätts sådan uppskjuten behandling om den ges innan du fyller 25 år.</p>	<p>Högsta ersättning enligt 4.1 B och 4.1 C sammanlagt är 5 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet.</p>

D. Sjukhusvistelse	E. Ekonomisk första hjälp	F. Händelseförsäkring	G. Dödsfall	H. Ekonomisk invaliditet (förlorad arbetsförmåga)	I. Kris
<p>Dagersättning vid sjukdom eller olycksfall som medför att du blir inskriven över natt för vård på sjukhus inom Norden (in- och utskrivningsdag inräknade.)</p>	<p>engångsersättning om du drabbas av</p> <ul style="list-style-type: none"> – malign tumör (C00–C43, C45–C97)* – benign hjärntumör (D32.0, D33.0–D33.3, D35.2, D35.3)* – motorneuronsjukdom (G12.2)* – hjärtinfarkt (I21–I23)* – hjärnblödning, hjärninfarkt (I60–I63)* – aortaaneurysm (I71)* – transplantation (hjärta, lever, njure, lunga, benmärg) – öppen hjärtoperation. <p>De uppräknade sjukdomarna ska enligt vetenskap och beprövad erfarenhet uppfylla diagnoskriterierna för angivna diagnoskoder.</p> <p>Vad som är avgörande för att ersättning ska betalas beskrivs i p 8.</p> <p>* Diagnoskod enligt ICD-10.</p>	<p>engångsersättning om du genom olycksfall drabbas av</p> <ul style="list-style-type: none"> – allvarlig fraktur – allvarlig brännskada – hälseneruptur. <p>Vad som är avgörande för att ersättning ska betalas beskrivs i p 8.</p>	<p>ersättning vid dödsfall som är en direkt följd av ett olycksfall.</p>	<p>invaliditetsersättning vid</p> <ul style="list-style-type: none"> – olycksfall – malign tumör (C00–C43, C45–C97)* – benign hjärntumör (D32.0, D33.0–D33.3, D35.2, D35.3)* – schizofreni (F20)* – motorneuronsjukdom (G12.2)* – Parkinsons sjukdom (G20)* – Alzheimers sjukdom (G30.0, G30.8, G30.9)* – multipel skleros (G35)* – epilepsi (G40)* – hjärtinfarkt (I21–I23)* – hjärnblödning, hjärninfarkt (I60–I63)* – aortaaneurysm (I71)* – Crohns sjukdom (K50)* – ulcerös kolit (K51)* – reumatoid artrit (M05, M06)* – njursvikt (N17–N19)* – följdillstånd av annan sjukdom som leder till <ul style="list-style-type: none"> – synnedsättning – hörselnedsättning – ryggmärgsskada – amputation – transplantation (hjärta, lever, njure, lunga, benmärg) – öppen hjärtoperation <p>som leder till bestående nedsättning av din arbetsförmåga med minst 50 %, dock tidigast när arbetsförmågan varit nedsatt med minst 50 % i två år. En förutsättning är att olycksfallet eller sjukdomen medfört minst 8 % medicinsk invaliditet.</p> <p>Nedsättningen av arbetsförmågan bedöms i förhållande till arbetsförmågan omedelbart före skadetillfället.</p> <p>De uppräknade sjukdomarna ska enligt vetenskap och beprövad erfarenhet uppfylla diagnoskriterierna för angivna diagnoskoder.</p> <p>*) Diagnoskod enligt ICD-10.</p>	<p>ersättning för kristerapi av legitimerad psykolog om du drabbas av krisreaktion på grund av:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nära anhörigs död (make, registrerad partner, sambo, barn, förälder eller syskon) – ersättningsbar olycka eller sjukdom enligt 4.1 A – överfall, misshandel, hot, rån eller våldtäkt som polisanmäls. <p>Behandlingen ska i förväg vara godkänd av If.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – om försäkringen inte är i kraft – för vanliga läkarbesök (även långvariga besök på akutmottagning). 	<ul style="list-style-type: none"> – ersättning om dödsfall inträffar inom 24 timmar efter att diagnosen fastställts eller operationen genomförts – ersättning mer än en gång för varje diagnosgrupp/händelse enligt ovan under avtalstiden. 	<p>ersättning för fraktur mer än en gång under avtalstiden. Om du drabbas av flera frakturer vid samma skadehändelse betalas endast en engångsersättning.</p>		<p>Invaliditetsersättning för</p> <ul style="list-style-type: none"> – sjukdom, kroppsfel eller följd av sådana tillstånd där symtomen visat sig före försäkringens begynnelse – sådan funktionsnedsättning som redan fanns när sjukdomen eller olycksfallet inträffade – försämring som inträffar efter din 55-årsdag – sekundära följdverkningar av sjukdomar med annan diagnos än de sjukdomar som anges ovan 	<p>ersättning</p> <ul style="list-style-type: none"> – för behandling utanför Sverige – för behandling av tillstånd/sjukdom som inte är krisreaktion – för annan behandling än kristerapeutisk behandling – för behandling senare än ett år efter skadehändelsen – om försäkringen inte är i kraft.
<p>Ersättning betalas med 100 kr per dag och under högst 365 dagar för vård av en och samma sjukdom eller ett och samma olycksfall samt följder därav.</p>	<p>Ersättning lämnas med det belopp som framgår av försäkringsbrevet. Beloppet betalas ut så snart diagnosen är fastställd och säkerställd av läkare.</p>	<p>Ersättning betalas med 0,5 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet.</p>	<p>Ersättning betalas med det belopp som framgår av försäkringsbrevet.</p>	<p>Ersättning lämnas med så stor del av försäkringsbeloppet som motsvarar den ekonomiska invaliditetsgraden. Om ersättning lämnas för 100 % upphör detta moment att gälla.</p>	<p>Ersättning lämnas för högst 10 behandlingstillfällen per skadehändelse. Kostnader för nödvändiga och skäligen resor inom Sverige över 30 km per behandlingstillfälle ersätts också.</p>

MOTORNEURONSJUKDOM

Motorneuronsjukdom angriper de motoriska nervcellerna. Symtomen är sakta tilltagande muskelsvaghet i skelettmuskulatur och ofta spasticitet.

Omfattar diagnoserna amyotrofisk lateralskleros (ALS), primär lateralskleros, progressiv spinalmuskelatrofi och progressiv bulbärpares. Diagnosen ska vara verifierad av specialist i neurologi anlitad av If.

Diagnosen ska också överensstämna med diagnoskod G12.2.

HJÄRTINFARKT

Död av del av hjärtmuskulaturen till följd av otillräcklig blodtillförsel till detta område. Diagnosen ska vara ställd utifrån typisk ökning av hjärtmarkörer och utifrån EKG-förändringar som är typiska för färskas hjärtinfarkter. Diagnosen ska vara ställd vid undersökning på sjukhus.

Diagnosen ska också överensstämna med diagnoskoderna I21–I23.

HJÄRNBLÖDNING/HJÄRNINFARKT

Blödning eller blodpropp i hjärnan som medför förlamning i arm eller ben som varar i mer än sex veckor, eller talstörning som varar mer än sex veckor. Skadan måste kunna påvisas med datortomografi eller magnetisk resonanstomografi. Diagnosen ska vara verifierad av specialist i neurologi anlitad av If.

Diagnosen ska också överensstämna med diagnoskoderna I60–I63.

AORTAANEURYSM (BRÄCK PÅ HUVUDPULSÅDERN)

Genomförd öppen operation med ersättning av sjuk del (aneurysm) av aorta.

Diagnosen ska också överensstämna med diagnoskod I71.

ALLVARLIG BRÄNNSKADA

För att ersättning ska betalas behöver skadan vara minst andra gradens brännskada (djup delhudsbrännskada) som krävt operation eller att du lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar.

TRANSPLANTATION (HJÄRTA, LEVER, NJURE, LUNGA, BENMÄRG)

Genomförd transplantation av hjärta, lever, njure, lunga eller benmärg. Transplantationen ska vara utförd i Sverige eller EES-land som är godkänt av Försäkringskassan. Autotransplantation (organ som transplanteras tillbaka till samma person) omfattas inte.

HJÄRTOPERATION

Genomförd öppen hjärtoperation. Operation utan öppning av bröstkorgen omfattas inte.

ALLVARLIG FRAKTUR

Fraktur på skalle, bäcken, höft, lårben, ryggrad, bröstben, skuldra, arm, handled, knä, nyckelben, underben eller ankel som krävt operation eller att du lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar.

HÄLSENERUPTUR

Akut total hälseneruptur. Diagnos fastställd genom manuell undersökning eller MR/ultraljudsundersökning.

9. SJÄLVRISK

För kostnader som ersätts enligt p 4.1 B Tandskada – p 4.1 C Rese- och behandlingskostnader i Täckningsschemat är självriskan 1000 kronor.

10. ÅTGÄRDER VID ANSPRÅK PÅ ERSÄTTNING

Anmälan om sjukdom eller olycksfallsskada som kan ge rätt till ersättning ska göras till If snarast möjligt. Du ska utan dröjsmål anlita läkare och under sjuktiden stå under fortlöpande läkartillsyn och iakttäta läkarens föreskrifter samt följa anvisningar som lämnats av If i samråd med läkare. Du är skyldig att medverka till sådan behandling som enligt vetenskapens nuvarande ståndpunkt kan förbättra hälsotillståndet.

Den som gör anspråk på ersättning ska enligt Ifs anvisningar sända in läkarintyg och övriga handlingar som är av betydelse för bestämning av rätten till ersättning. Kostnad för läkarintyg och övriga handlingar ersätts av If.

If har rätt att föreskriva att du inställer dig för undersökning hos läkare som If anvisar, om detta bedöms vara nödvändigt för fastställande av rätten till ersättning. Kostnader och nödvändiga resor för denna undersökning ersätts av If.

För att If ska kunna bedöma sin ansvarighet ska du lämna medgivande till If för att inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdinrättning, Försäkringskassan eller annan försäkringsinrättning, om If begär det.

Om du inte följer vad som sagts ovan kan ersättningen vid skada minska med ett särskilt avdrag. Hur stort avdraget blir beror på omständigheterna.

11. TIDPUNKT FÖR UTBETALNING OCH RÄNTEBESTÄMMELSER

Sedan rätt till ersättning uppkommit enligt p 4.1 ska utbetalning ske senast en månad efter att den som gör anspråk på ersättning fullgjort vad som åligger honom enligt p 10. Invaliditetsersättning betalas dock tidigast när den definitiva invaliditetsgraden fastställts.

Sker utbetalning senare än vad som framgår ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

If är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om utredning rörande försäkringsfall eller utbetalning fördröjs på grund av krig eller politiska oroligheter eller på grund av lagbud, myndighets åtgärd eller stridsåtgärd i arbetslivet.

12. ALLMÄNNA VILLKOR

12.1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

För försäkringsavtalet gäller vad som står i försäkringsbrevet och därtill hörande handlingar, i dessa villkor, i Försäkringsavtalslagen och allmän lag i övrigt i Sverige. Tillsynsmyndighet är Finansinspektionen.

12.2 FÖRSÄKRINGSTIDEN

Försäkringen tecknas för en tid av ett år i sänder. Försäkringen gäller under den tid som framgår av försäkringsbrevet.

Om avtalet inte sägs upp av If eller dig senast vid årsförfallodagen förnyas försäkringen för ytterligare ett år.

12.3 ÄNDRING AV PREMIE ELLER ANDRA VILLKOR

If har rätt att ändra premien eller övriga villkor. Sådan ändring meddelas minst 30 dagar innan årsförfallodagen. Ändringen blir i så fall gällande från årsförfallodagen.

If förbehåller sig rätten att säga upp försäkringen för upphörande eller ändring även under försäkringstiden när detta blir nödvändigt på grund av förändringar i

din livssituation/yrke, om du bosätter dig utomlands eller vid deltagande i väpnad konflikt i främmande land. Uppsägningen sker i så fall med en månads uppsägnings-tid.

12.4 BETALNING AV PREMIE

Premien för ny försäkring eller utökning av försäkringen (tilläggspremie) ska betalas inom 14 dagar från den dag If sänt försäkringsbrev med faktura.

Premien för förnyad försäkring ska betalas senast när den nya försäkringstiden börjar.

Om premien inte betalas i rätt tid tar vi ut en påminnelse-avgift och säger upp försäkringen. Försäkringen upphör att gälla 14 dagar därefter. Betalas premien under dessa 14 dagar fortsätter försäkringen att gälla.

Har försäkringen sagts upp med giltig verkan enligt föregående stycke kan försäkringen återupplivas om premien betalas inom tre månader från den tidpunkt försäkringen upphört på grund av uppsägning.

12.5 PRESKRIPTION

Den som har anspråk på försäkringsersättning förlorar sin rätt om han inte väcker talan mot If inom 10 år från skadehändelsen, eller i förekommande fall, från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Har den ersättningsberättigade anmält skadan till If inom den tid som anges i föregående stycke, har han alltid sex månader på sig att väcka talan sedan If lämnat slutligt besked i ersättningsfrågan.

12.6 SKADEREGISTRERING

För att minska försäkringsbolagens kostnader för ersättning som baseras på oriktiga uppgifter använder sig If av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Registret innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att If får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag.

Personuppgiftsansvarig för GSR är GSR AB, Box 241 71, 104 51 Stockholm.

12.7 PERSONUPPGIFTER

Vi behandlar våra kunders personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen och övrig dataskydd- och försäkringslagstiftning. Vi värnar om våra kunders integritet när vi behandlar personuppgifter. Vi behandlar våra kunders personuppgifter när det är nödvändigt för att administrera försäkringarna och fullgöra våra skyldigheter, t.ex. vid tecknande av försäkringen och skadereglering.

Personuppgifterna kan också komma att användas för marknadsföring genom t.ex. mejl eller SMS. Vi mottar personuppgifter direkt från våra kunder, från någon som företräder kunden, från olika myndigheters register samt från kreditupplysningsföretag.

Vi lämnar inte ut personuppgifter till utomstående utan ett samtycke eller att det finns en laglig grund. Vi spelar in telefonsamtal i kvalitets- och utbildningssyfte samt för att säkerställa innehållet i samtalet. En mer utförlig information om behandling av personuppgifter finns på if.se.

13. BEGREPPSFÖRKLARINGAR

OLYCKSFALL

Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor en fysisk kroppsskada som du ofrivilligt råkar ut för genom en plötslig, yttre, ofrivillig händelse, d.v.s. genom utifrån kommande våld mot kroppen. Kroppsskada som uppkommer genom förfrysning, värmeslag eller solsting samt borreliainfektion och TBE till följd av fästingbett jämföras med olycksfall och anses ha inträffat den dag skadan visar sig. Vridvåld mot knä samt hälseneruptur betraktas också som olycksfall.

Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor inte kroppsskada orsakad av

- överansträngning, sträckning eller annan vridning än mot knä
- ensidig rörelse eller förslitning
- åldersförändring eller sjuklig förändring, handikapp
- smitta eller förgiftning genom bakterie, virus, parasit (med undantag av smitta till följd av fästingbett) eller annat smittämne
- smitta eller förgiftning genom intagande av mat eller dryck
- användning av medicinska preparat
- ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfall som omfattas av denna försäkring.
- godkänd behandlings- eller läkemedelsskada

Kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggsnitt, diskbråck och muskelbristning.

SJUKDOM

Med sjukdom menas en konstaterad försämring av hälsotillståndet, fysisk eller psykisk, under försäkringstiden, som inte är att betrakta som olycksfall enligt ovan.

Försäkringen ersätter enligt de villkor som gäller när sjukdom visar sig. En sjukdom anses ha visat sig då

- sjukdomen eller symptom på sjukdomen första gången konstaterades i samband med hälso- eller sjukvårdskontakt, oavsett om rätt diagnos då kunde fastställas.
- den skadelidande första gången framställde krav mot försäkringsbolaget på grund av sjukdomen
- den skadelidande avled av sjukdomen utan att ha sökt läkarvård.

Det innebär att en ny sjukdom anses bli aktuell varje gång den försäkrades fysiska eller psykiska funktionsförmåga försämras. Sjukdomar med medicinskt samband räknas dock som en och samma sjukdom.

Med sjukdom avses inte

- plastikoperation eller liknande skönhetsbefrämjande behandling

MEDICINSK INVALIDITET (BESTÅENDE SKADA)

Du kan få ersättning om du får en för framtiden bestående nedsättning av din fysiska funktionsförmåga.

Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Nedsättningen ska vara orsakad av olycksfall eller sjukdom som beskrivs i Täckningsschemat 4.1 A.

För bedömning av den nedsatta funktionsförmågan (den medicinska invaliditetsgraden) används tabellverken "Medicinsk invaliditet – skador 2013" och "Medicinsk invaliditet – sjukdomar 2013" utgivna av Svensk Försäkring. Om tabellverken skulle ändras eller förnyas har If rätt att bestämma invaliditetsgraden enligt det nya tabellverket.

Bedömning av den nedsatta funktionsförmågan (den medicinska invaliditetsgraden) görs oberoende av i vilken grad arbetsförmågan påverkas.

ÄRR

Du kan också få ersättning för klart framträdande ärr och annan kosmetisk defekt som är orsakat av en ersättningsbar sjukdom eller ett olycksfall som krävt behandling på sjukhus/vårdcentral eller hos annan vårdgivare med journalföringsskyldighet. Ärr i ansikte och på hals ersätts redan från klassificeringen framträdande. Vid fastställande av hur framträdande ärr är används den bedömningsnorm som tillämpas av Trafikskadenämnden. Ersättning betalas med högst 20 % av försäkringsbeloppet. Ersättning för ärr och annan kosmetisk defekt bestäms av en fastställd tabell hos If.

EKONOMISK INVALIDITET (FÖRLORAD ARBETSFÖRMÅGA)

Med ekonomisk invaliditet menas för framtiden bestående nedsättning med minst 50% av den försäkrades arbetsförmåga. Vilka sjukdomar, olycksfall eller operationer som ger rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet framgår av p 4.1 H i Täckningsschemat. Till grund för bestämmande av den ekonomiska invaliditeten läggs endast sådana symtom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas.

ICD-10

ICD-10 är en förkortning för den internationella statistiska klassifikationen av sjukdomar och besläktade hälsoproblem, tionde revisionen, fastställd av Världshälsoorganisationen.

14. OM DU TYCKER ATT VI HANDLAT FEL I ETT ÄRENDE

Ta alltid först kontakt med den som handlagt ärendet. Ett samtal kan ge kompletterande uppgifter och eventuella missförstånd kan klaras upp. Är du fortfarande missnöjd, finns följande möjligheter att få ärendet överprövat.

IFS KUNDOBUDSMAN

Kundombudsmannen kan pröva de flesta typer av ärenden och därvid bl.a. granska såväl själva handläggningen som beslutet i ersättningsfrågan – men några undantag finns. Kundombudsmannen prövar inte ärenden som är under prövning i domstol, skiljeförfarande, eller i annan extern ordning, t.ex. någon nämnd – och inte heller ärenden i vilka tvisten i sak har prövats i någon av dessa instanser.

HUR GÅR DET TILL?

Kundombudsmannen arbetar opartiskt och självständigt. Skriv ned dina synpunkter och skicka dessa till Kundombudsmannen via post, mejl eller via formuläret som finns under Kundombudsmannen på if.se. Ange alltid försäkrings- eller ärendenummer. Efter att du anmält ditt ärende kommer du att underrättas om den fortsatta handläggningen. Sedan Kundombudsmannen granskat ditt ärende kommer dennes skriftliga beslut att skickas till dig. Din begäran om prövning hos Kundombudsmannen måste senast ha inkommit sex månader från det att du fått del av vårt beslut i ärendet. Prövningen är kostnadsfri.

POSTADRESS: Ifs Kundombudsman, 10680 Stockholm
BESÖKSADRESS: Barks väg 15 i Solna
MEJL: kundombudsmannen@if.se
TELEFON: 0771 - 43 00 00

ANDRA VÄGAR FÖR PRÖVNING

Vill du hellre vända dig till någon annan instans än Kundombudsmannen har du följande möjligheter att få ditt ärende omprövat.

PERSONFÖRSÄKRINGSNÄMNDEN (PFN)

Nämnden prövar tvister gällande personförsäkring som kräver en medicinsk bedömning. Nämnden prövar även tvister som gäller avslag – helt eller delvis – på ansökan om individuell personförsäkring. Ansökan om prövning i PFN måste göras inom ett år från det att du lämnade in ditt klagomål till If.

POSTADRESS: Box 24067, 104 50 Stockholm
TELEFON: 08-522 787 20
HEMSIDA: www.forsakringsnamnder.se

ALLMÄNNA REKLAMATIONSNÄMNDEN (ARN)

Nämndens avdelning för försäkringsfrågor prövar tvister inom försäkringsområdet. Nämnden prövar dock inte tvister rörande medicinska bedömningar. Anmälan till ARN måste göras inom ett år från det att du framfört ditt klagomål till If.

POSTADRESS: Box 174, 101 23 Stockholm
TELEFON: 08 - 508 860 00
MEJL: arn@arn.se
HEMSIDA: www.arn.se

DOMSTOL

Liksom vid andra tvister kan du också vända dig till domstol. Ta kontakt med närmaste tingsrätt om du vill veta mer. Vissa möjligheter finns att få kostnader ersatta från rättsskyddsförsäkringen i till exempel hemförsäkringen.

KONSUMENTERNAS FÖRSÄKRINGSBYRÅ

Du kan också få upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor av Konsumenternas försäkringsbyrå.

BESÖKSADRESS: Karlavägen 108
POSTADRESS: Box 24215, 104 51 Stockholm
TELEFON: 0200-22 58 00
HEMSIDA: www.konsumenternas.se

